

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Fritidsboendet har större betydelse för ekonomin än vad man tidigare trott visar undersökning
  - Hur få unga engagerade i landsbygdsutvecklingen? – YTR:s nätkolumn
  - ”Det nya årtusendets byar i Österbotten” – professor Hannu Katajamäki skisserar österbottnisk landsbygdsstrategi
  - Hur förvaltar man egentligen landsbygdens själ och känsla?
  - Åsnor, Mullvadar, Schakaler och Örnar – en kategorisering av orter
  - Bredbandsutbyggnaden fungerar dåligt – polemik på Hbl:s insändarsidor
  - Läs även detta: **Kriminella band har fått upp ögonen för den brittiska landsbygden* **Kom ihåg anmälan till LOKAALI i Raseborg!* **Erbjud färskt! – tema för Närmatstafetten* **Kjell Andersson ny landsbygdsprofessor vid ÅA* **Landets elfte byfåne byggde på sitt varumärke i 14 år* **Tom Sandström har tilldelats Finlands Hembygdsförbunds gyllene utmärkelse* **Sinikka Torssonen ny gemensam informatör för Leader-grupper i Österbotten* **Harrström utnämndes till Årets by i svenska Österbotten* **och Uusikartano i Egentliga Finland*
-

Cit: ***”Jag tror faktiskt att man i kommunerna inte har insett vad regeringsprogrammet innebär.”***

Gruppordföranden för Sfp:s riksdagsgrupp Mikaela Nylander om att den nya regeringen vill att stora starka kommuner själva ordnar sin service i stället för olika samarbetsområden och samkommuner (Vasabladet 18.8).

”Hotbilden i kommunreformens beredning är att man använder experter som inte känner till medborgarnas geografi, utan betraktar kommunfältet uppifrån och ur förvaltningens synvinkel. De ser bara storhetens logik, centraliseringens nödvändighet och underskattar boendet på landsbygden.”

Professorn i regionalvetenskap vid Vasa universitet Hannu Katajamäki om kommunreformen som regeringen planerar och med vilken man vill ha större och starkare kommuner, samtidigt som man lovar utveckla hela landet med respekt för de regionala särdragen (Vasabladet 15.8).

”Att tro att det går att skära ned kommunernas antal till hundra eller drygt, är helt orealistiskt. Ett sådant mål är inte särskilt välgenomtänkt. Finland är ett glest befolkat land, och det går inte att skära ned antalet kommuner särskilt mycket mer.”

Finansrådet och chefen för kommuneekonomin vid finansministeriet Raimo Alanen om påståendet att det skulle räcka med 100 kommuner, något som både stats- och finansministern uttalat sig om. Att fusioner motiveras ekonomiskt är en sak, men att se

till att det fungerar rent praktiskt och geografiskt är t.ex. viktigare (Hufvudstadsbladet 11.7).

FRITIDSBOENDET HAR STÖRRE BETYDELSE FÖR EKONOMIN ÄN VAD MAN TIDIGARE TROTT VISAR UNDERSÖKNING

Fritidsboendet har betydligt större och positivare effekter på landskapens ekonomi än vad man tidigare trott, visar en undersökning som arbets- och näringsministeriet låtit göra. Årligen spenderas 7,4 miljarder euro på sommarstugorna och de sysselsätter 90 000 personer, vilket leder till att samtliga landskap i landet får en ekonomisk vinning ur fritidsboendet. Pengarna går inte direkt till landskapet, utan de går till kommunerna genom skatter, till affärerna genom köp av bl.a. livsmedel och till byggföretag genom köp av tjänster. Undersökningen, som gjorts som en Gallup med intervju av 1 000 slumpmässigt utvalda sommarstugägare, visar att stugägarna årligen spenderar 2 miljarder på livsmedel och annat som behövs dagligen, 1,6 miljarder på resor och 1,2 miljarder på byggarbeten, samt 790 miljoner euro till köp av fritidsbostäder. Det finns små kommuner i skärgården och i Insjö-Finland, var invånarantalet flerdubblas under sommarmånaderna, och där den fast bosatta befolkningen drar nytta av det här på olika sätt, inte minst genom ett förstärkt serviceutbud. Kanhända klarar bybutiken de tunga vintermånaderna just tack vare sommargästerna. Det finns säkert flera möjligheter att sälja tjänster till fritidsboende, inom fastighetsskötsel, övervakning m.m. Undersökningen skiljer sig starkt från Statistikcentralens. År 2008 uppskattade Statistikcentralen att det årligen spenderas 4,5 miljarder euro på sommarstugor i Finland. *Uppgifterna är från en artikel, skriven av Sofi Nordmyr, i Vasabladet (8.7) och från en ledare i Syd-Österbotten (9.7) med chefredaktör Mats Ekman som skribent. Se även meddelandet (7.7) från arbets- och näringsministeriet under adress http://www.tem.fi/?89523_m=103393&l=sv&s=2472, samt själva rapporten, Loma asumisen taloudelliset ja työllisyysvaikutukset Suomessa, som finns som länk på adressen <http://www.tem.fi/julkaisut?C=98033&xmid=4625>.*

HUR FÅ UNGA ENGAGERADE I LANDSBYGDSUTVECKLINGEN? – YTR:s NÄTKOLUMN

Trots att landsbygdsutvecklingen har gått in i en ny tid, möter informatören Maija Lumme på olika tillställningar människor äldre än hon själv (som är under 30) som önskar att unga personer skulle delta i landsbygdsutvecklingsarbetet. Frågan om att nå unga människor väcker diskussion, men sätten att agera på nätet, är ganska styva än. När tiden är begränsad, är det alltför ofta kommunikationen som det sparas på. De sociala medierna är ingen ny sak och inte längre något valfritt alternativ heller. Att Internet inte fungerar utan störningar överallt på landsbygden, tycks ofta uppfattas på samma sätt som vägnätets utveckling. Att tala om unga människor och lämna bort sociala medier är samma sak. Användningen av nya verktyg har ökat i en ganska god takt. Många byar och projekt har utöver webbsidor en egen sida på Facebook. Än så länge har man emellertid inte fått ut alla fördelar. Det är mycket viktigt att man även har kompetens att bygga upp länkar mellan de olika verktygen, där en mindre insats skulle ge bättre resultat. Med rutin skapas länkar mellan webbsidornas innehåll och sociala medier, vilket också så småningom leder till social interaktivitet. Landsbygdsaktörerna behöver för sin del mer utbildning i kommunikation, men även nytänkande. Alltför ofta har Lumme hört att "alla inte använder nätet", vilket stämmer. Men då det gäller kommunikation, är det inte någon tillräcklig anledning till att inte använda de bästa tillgängliga verktygen. För att använda de sociala medierna behöver man ingen dyr konsult. Man behöver de unga! "Är det de sociala medierna eller de unga som först tas med i landsbygdsutvecklingsarbetet?" Förhoppningsvis tas bådadera samtidigt med. Det är värt mödan att engagera hela personalen i planerings- och uppdateringsarbetet. Egentligen är de sociala medierna inte långt från

grundtanken i landsbygdsutvecklingen. Sammanhållningen betyder ju att man planerar och arbetar tillsammans, även inom sociala medier. *Texten för juli-augustis nätkolumn "Nya vindar inom landsbygdsutveckling" har alltså skrivits av Maija Lumme, informatör för Tavastlands närings-, trafik- och miljöcentral och Leader-aktionsgrupper i Tavastland. Hela texten kan läsas Landsbygdspolitiska samarbetsgruppens (YTR:s) hemsida under adressen http://www.landsbygdspolitik.fi/sv/information/natkolumner/nya_vindar_inom_landsbygdsutveckling.html.*

"DET NYA ÅRTUSENDETS BYAR I ÖSTERBOTTEN" – PROFESSOR HANNU KATAJAMÄKI SKISSERAR ÖSTERBOTTNISK LANDSBYGDSTRATEGI
Riksåttan och Vasa-Seinäjäki-förbindelsen är två huvudaxlar för trafiken i Österbotten och längs vilka det är möjligt att planera boningsorter med blandning av traditionella och nya element. Dessa boningsorter skulle kunna utvecklas till det nya årtusendets byar. Längs järnvägen mellan Vasa och Seinäjoki kunde rallarbyar med ett sammanlagt invånarantal kring 100 000 personer uppstå. Snart skulle Vasa och Seinäjoki bli som siamesiska tvillingar, vari man gemensamt kunde kalla dem för "Laserstaden", eftersom båda städerna och strängen som sammanbinder dem skulle börja glöda av intressant skaparglädje. Men förvaltningens trimning och större kommuner får inte fjärma landsbygdens invånare från servicen. Närhetsekonomi och platsbaserat medborgarsamhälle är viktiga på den nya österbottniska landsbygden. Nya modeller för behörig närdemokrati behövs, liksom projekt där kommunernas, statsförvaltningens, företagens och medborgarorganisationernas representanter tillsammans utvecklar närservice på landsbygden. En möjlighet är också att lantgårdarna kan erbjuda specialiserad vård, vilket kan ha att göra med hemservice eller med terapi där man använder husdjur som helbräddagörare. I den internationella diskussionen kallas dessa nya möjligheter för "Green Care". *Uppgifterna är hämtade ur en längre artikel med rubriken Landsbygdsstrategi för Österbotten. Den ingick i Vasabladet (6.7) och skrevs av professorn i regionalvetenskap vid Vasa universitet, Hannu Katajamäki, som tillika är landsbygdsprofessor.*

HUR FÖRVALTAR MAN EGENTLIGEN LANDSBYGDENS SJÄL OCH KÄNSLA?
Ingenstans är sommaren så sagolik som kring Andrea Svanbäcks hemtrakter i västra Nyland. Det glittrande havet och de grönskande åkrarna i kombination med alla hantverksbutiker, loppisar och ölhak, får människor att vallfärda hit – åtta veckor om året. Resten av tiden är läget ett helt annat för landsbygds-Finland, då betydligt färre turister sprider omkring sig lovord om frisk luft och rena råvaror. Allt det viktiga händer då för det mesta någon annanstans. I en serie i Dagens Nyheter (DN) har fenomenet stötts och blötts under juli månad. Kristina Mattsson, författare till boken *Landet utanför – Ett reportage om Sverige bortom storstaden* (2010), beskrev nu senast landsbygden som något alla visserligen vill skall vara levande, samtidigt som allt färre vill bo där. Helt rätt har hon kanske inte, för åtminstone på svenska turistfavoriter som Gotland och Österlen skönjs en ny trend där gammal jordbruksbygd formas om till komfortabla lyxresidens för den som har råd. *"Med pittoreska bagerier, sushibarer och nyöppnade krogar bekräftas här den där somriga drömmen om landsbygden, som enligt Mattsson anpassats till stadsbornas behov, så att de kan känna sig som hemma också när de är borta. Frågan är bara vem som i så fall fortfarande ännu är intresserad av det där omtalade genuina, den där jordnära ortsbefolkningen."* En bilresa runt Västnyland bekräftar att turism i dag är något som skall tas på allvar även i Svenskfinland. Med nybyggda bostäder, massiva kulturevenemang och välfungerade service skall köpstarka turister lockas. Men hur skall man egentligen förvalta landsbygdens själ och känsla? Enligt Mattsson är resultatet en kolonial situation där landsbygden måste leverera det staden efterfrågar för att överleva, medan ett färskt finskt exempel på det kunde vara utförsäljningen

av gamla byskolor som byggs om till privata drömmen. Författaren Kristofer Ahlström, som tagit del i DN:s serie, identifierar här en i sammanhanget viktig iakttagelse: åretruntboende såväl som de säsongbosatta önskar sig lustigt nog ofta samma sak. *"Alla vill ha sin del av det vackra som blir deras alldeles privata, som ingen annan känner till eller har tillgång till. Kanhända är det därför möjligheten till bekväm, privat livsstil som blir räddningen för landsbygden, eller åtminstone de vackraste delarna av den."* När människornas karriärer blir tillfredsställda i storstaden, medan själen vill få ro bland öppna landskap, blir frågan ändå hur vardagen – och då menar Svanbäck året om – skall fungera. För dem med pengar på kontot är svaret enkelt, medan det för de enskilda byarna handlar om var lönerna och skattepengarna skall komma ifrån – och då är alla välkomna. *Uppgifterna är från en artikel, skriven alltså av Andrea Svanbäck, i Hufvudstadsbladet (2.8).*

ÅSNOR, MULLVADAR, SCHAKALER OCH ÖRNAR – EN KATEGORISERING AV ORTER

En Åsneort, som ofta har en stolt historia, motsätter sig inte bara förändringar, utan är dessutom stolt på ett destruktivt sätt över sin kultur och sina rötter. Man klamrar sig fast vid det förgångna och ser förändringar som ett hot. Mullvadsorter skiljer sig från Åsneorter genom att befolkningen inte motsätter sig förändringar, men pessimismen som genomsyrar en Mullvadsort, gör att man är mer eller mindre handlingsförlamad när en möjlighet kommer emot. Mullvadsorten kännetecknas av att saker och ting officiellt alltid är fem före att förverkligas, men modet saknas hos befolkningen att ta det slutliga steget att verkställa saker och ting. En Schakalorts befolkning är cynisk och hånar öppet den eller de som vill ha till stånd en utveckling – man finner en njutning i att se andra misslyckas. Men skulle de andra lyckas, är man inte sen att försöka sola sig i glansen från andras risktagning. Schakalorter är alltså en slags parasiter. Slutligen har vi Örnorter, vilka har en positiv grundsyn gentemot utveckling och ser förändringar som möjligheter. Örnorter blir ofta framgångsrika genom den positiva atmosfär och drive som genomsyrar lokalsamhället och där invånarna är positiva och villiga ambassadörer för sin Örnort. Den här typologin är givetvis en förenkling av verkligheten. De flesta orter har element av alla dessa, men det viktiga för en ort är vilken egenskap som är dominerande. *"Är det ortens Åsnor eller Mullvadar som dominerar den allmänna atmosfären? Får ortens Schakaler fritt håna och förringa allt eller alla som vill få en utveckling till stånd? Eller är din ort dominerad av Örnar?"* Se dig omkring och fundera på vilken typ som dominerar din ort. Kanske en förändring behövs? Din egen och ortens framtid kan vara beroende av svaret. *Uppgifterna är från en artikel i Vasabladet (3.7) med stadsdirektören i Jakobstad Mikael Jakobsson som skribent. Jakobsson har läst i Jack Schultz' bok, Boomtown USA, The 7 ½ Keys To Success In Small Towns (2004), som handlar om stadsutveckling. Boken ger ett antal utvecklingstips och 7 ½ faktorer som Schultz anser vara förutsättningar för en god utveckling av en ort.*

BREDBANDSUTBYGGNADEN FUNGERAR DÅLIGT – POLEMIK PÅ HBL:s INSÄNDARSIDOR

Trots att staten, EU och kommunerna erbjuder pengar för att bygga ut nätet av optisk fiberkabel, har projektet saktats av många orsaker, varav den största orsaken är att de riksomfattande operatörerna inte velat ge anbud. Byråkratin är ett annat problem. Bäst har projektet framskridit i Östra Finland, där kommunerna tillsammans eller ensamma, eller de lokala operatörerna, börjat bygga ut nätverket, och som exempel här fungerar den fattiga och glesbebyggda kommunen Rautavaara. För att utreda hur projektet framskrider har kommunikationsministeriet bett om utlåtande från 650 olika håll, vilket bara visar hur mångfacetterat projektet är. Utlåtande skall ske för utgången av denna månad. Den nya bostads- och kommunikationsministern Krista Kiuru tycker att det är en realistisk målsättning

att nästan alla hushåll år 2015 har tillgång till ett bredband med hög hastighet, 100 Mbit/s bredbandsförbindelser på 2 kilometers avstånd från 99 procent av hushållen. Det är samhällets uppgift att se till att de återstående 130 000 hushållen i glesbygden kan känna sig delaktiga i det moderna samhället, och med tanke på landsbygdens livskraft är det viktigt att man lyckas. Landskapsvis har bredbandsprojektet framskridit bäst på de traditionella områdena för Finnet-bolag, andelslag och kommunala nätbolag, medan det varit svårast på de tre stora operatörernas områden. Svagast är situationen i Lappland. Enligt kommunikationsministeriet innehåller programmen ca 800 projekt med ett sammanlagt värde på 400 miljoner euro. Landskapsförbunden har konkurrensutsatt 226 projekt, av vilka bara hälften fått anbud. Enligt teknologie doktorn i Hindersby Nisse Husberg har det varit stora svårigheter att få något alls till stånd. De stora operatörerna har länge rent ut sagt att de inte tänker bygga något optiskt fibernät, utom på vissa ställen i de stora städerna. En annan orsak till att inget sker, är som sagt byråkratin. Hela landet är fullt av svarta hål – ungefär varje liten kyrkoby är ett svart hål. Här kan man inte få stöd, utan ”marknaden” skall bygga. Soneras representant undrade vem som skall bygga där, då inte ens städernas utkanter är intressanta för dem. Andelslagens anslutningsavgifter ligger på omkring 2 000 euro, medan operatörerna skall ha mellan 4 000 och 44 000 euro för en anslutning. Felet ligger inte hos operatörerna, utan hos de politiker och tjänstemän som bygger strategin på helt orealistisk grund. Carl-Gustav Lindén menar att med facit på hand, hade politikerna och tjänstemännen för stor tilltro till operatörerna. Man borde ha valt en annan väg, där Sydkorea är en bra förebild och Australien en annan. Här drar staten fiber och hyr ut nätet till operatörerna på lika villkor. Ekonomiskt sett, så är snabba datanät en förutsättning för snart sagt hela ekonomin. I Världsbankens bredbandsstudie från januari 2010 har man analyserat 120 länder 1980-2006 och konstaterat att tillväxten av BNP varit 1,2 procent högre där det funnits 10 procent mera bredband. Här menar Gunnulf Mårtenson från Liljendal att inverkan på nationalekonomin i Finland bara är 0,2 procentenheter för 10 procentenheter mer fiberanslutningar. För att öka fiberpenetrationen från nuvarande ca 5 procent av befolkningen till 15 procent, och med ett medeltal på 2 000 euro per abonnent, måste man bygga en halv miljon nya fibrer – totalt en miljard euro. Om BNP i dag är ca 200 miljarder euro och tillväxten 2 procent, är BNP om två år 208 miljarder och 209 miljarder med 2,2 procents tillväxt. Att satsa en miljard euro på fiberkabelutbyggnad, skulle alltså samhällsekonomiskt återbetala sig genom den extra tillväxten på två år. Vad gäller snabba datanät, så är Finland sämst av de nordiska länderna och på delad 13:e plats enligt Oxford-rapporten år 2010. Att det finns EU-länder som är sämre visar bara att Europa är illa ute och långt efter Korea, Hongkong och Japan. Enda sättet att få snabbt datanät det här decenniet, är fortfarande att bygga själv, menar Husberg. *Uppgifterna är från Hufvudstadsbladet (18.7 FNB, 22.7 och 1.8 Nisse Husberg, 23.7 Carl-Gustav Lindén, 28.7 Krista Kiuru, samt 31.7 Gunnulf Mårtenson).*

LÄS ÄVEN DETTA

Kriminella band har fått upp ögonen för den brittiska landsbygden

Producenternas ömsesidiga försäkringsbolag NFU Mutual varnar för att kriminella band har fått upp ögonen för den brittiska landsbygden. Enligt bolaget har stölderna på landsbygden ökat med sju procent sedan i fjol och uppgick med övrig brottslighet på landsbygden till drygt 55 miljoner euro under fjolåret. Man betecknar ökningen inom landsbygds kriminaliteten som ”chockartad”. Enligt bolagets VD Lindsay Sinclair är glest bebyggda trakter ett lätt mål och polisen kan inte vara överallt i vidsträckt landsbygdsområden. Landsbygdens befolkning har hittills varit van vid att leva i fred utan risk för påhälsning av objudna gäster, en tid som ser ut att vara förbi. Det begärligaste bytet är verktyg av olika slag, vilket följs av fyrhjulingar (quads), bränsle och traktorer. Motorsågar, bormaskiner och gräsklippare hör till tjuvarnas favoriter, medan brännoljan var synnerligen eftertraktad bland tjuvar i slutet av 2010, då

olja priset var högt. Brottsligheten stiger särskilt brant under lågkonjunktur, vid skärpt säkerhet i städerna och i tider då olje-, metall- och köttpriset är höga. Försäkringsbolaget efterlyser nu en enad front mot kriminaliteten, och på landsbygden dryftar man redan nya åtgärder för att höja säkerheten. *Uppgifterna är från en artikel i senaste veckas upplaga (19.8) av tidningen Landsbygdens Folk.*

Kom ihåg anmälan till LOKAALI i Raseborg!

Det traditionella evenemanget *LOKAALI – Paikallistoimijoiden valtakunnalliseen juhlaseminaari (LOKAALI – De lokala aktörernas nationella festseminarium)*, som i år hålls på Kisakeskus i Raseborg 3-4.9, samlar de lokala aktörerna – byaaktörer, Leader-grupper och andra lokala utvecklare. Före egentliga festseminariet på söndag (4.9) ordnas lördagen den 3 september utfärd i Västnyland genom dess aktiva byar. De lokala utvecklarna har alltid intresse av att kunna påverka levnadsförhållandena inom sitt eget boningsområde, och som aktuellt tema har man nu landsbygdsboendet och avlägsnandet av hinder för att bo på landet. Temat behandlas bl.a. i paneldiskussionen som föregår festseminariet, under vilket man offentliggör Årets by på riksplanet, Vägvisare för byaverksamheten och Årets landsbygdsaktör. Som arrangörer för seminariet fungerar Västnylands Byar rf, EMO ry, Pomoväst rf och Ykkösakseli ry tillsammans med Byaverksamhet i Finland rf, landsbygdsnätverksenheten, samt andra lokala aktörer. *Inbjudan, program och anmälningsblankett (anmälan senast 22.8), samt kördirektiv finns som länkar på Byaverksamhet i Finlands hemsida www.kylatoiminta.fi.*

Erbjud färskt! – tema för Närmatstafetten

I år ordnas den femte *Närmatstafetten* 22-26.8 med start i Nurmes och med Salutorget i Helsingfors som slutdestination. Här möts cyklister från olika delar av landet av president Tarja Halonen, som får ta emot en petition, alltså en begäran om att beslutsfattare skall iakttå hållbara beslut och fatta rätt beslut vid inköp av livsmedel för offentliga sektorn. Under temat *Erbjud färskt!* lyfter man speciellt fram ekologiska och säsongbetonade grönsaker. Evenemanget är samtidigt en avkopplande cykelstafett för vänner av färsk mat, utvecklare av matkultur, beslutsfattare och journalister. *Uppgifterna är från senaste veckas fredagsupplaga (19.8) av Hufvudstadsbladet. Mer om Närmatstafetten med uppgifter om närmatseminariet 4.10 (anmälan senast 16.9) finns (på finska) på EkoCentrias hemsida under adressen <http://www.ekocentria.fi/hankkeet/lahiruokaviesti2011>. Se även adresserna http://www.mtk.fi/delikatessernasfinland/framsida/fi_FI/framsida/ och www.sahti.fi/pages/Syystober/6405 med info om Delikatessernas Finland respektive Syystober-evenemanget, vilka arrangeras tillsammans på Järnvägstorget 26–27.8.*

Kjell Andersson ny landsbygdsprofessor vid ÅA

Universitetslektorn i sociologi vid Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet Kjell Andersson har valts till ny innehavare av landsbygdsprofessorstjänsten vid Åbo Akademi (ÅA) i Vasa. Andersson, som tillträtt tjänsten 1.8 och kommer att vara aktivt på plats från och med 5.9, har främst erfarenhet inom områdena landsbygdsutveckling – särskilt inom skärgårds- och kustområden – motsvarande politik och förvaltning, samt natur- och miljöskydd. Anderssons disciplinära utgångspunkt är sociologi, men han har i sin forskningsverksamhet genomgående arbetat i tvärvetenskapliga team och för sin egen del, beroende på forskningsuppgiften, närmast sig både statskunskap, ekonomisk geografi och historia. För närvarande är Andersson speciellt intresserad av nya typer av samhälllig reglering, det som generellt brukar benämnas governance, och parallella fenomen såsom ”projektifieringen” inom förvaltning och administration. Under 2000-talet har han varit aktiv i internationella forskningsprojekt och -nätverk. För närvarande är Andersson skattmästare i

European Society for Rural Sociology. Mer info om Andersson finns på webbadresserna <https://tuhat.halvi.helsinki.fi/portal/sv/persons/kjell-andersson%28ac69d840-7fb7-49fd-b59b-233281f9297f%29.html> och <https://www.abo.fi/student/contactinformation>. Landsbygdsprofessuren inrättades vid ÅA 2006. Till tjänsten valdes då professor Erland Eklund som avgick med pension tidigare i år.

Landets elfte byfåne byggde på sitt varumärke i 14 år

Raimo Nummela i Uttermossa, Kristinestad kan titulera sig Finlands byfåne de följande två åren (2011-2013) efter att ha blivit vald 2.7 i Itis kommun utanför Lahtis, där den föregående byfånen Seppo Lehtinen hör hemma. ”Vi är Cittaslow-föregångare som flyttade ur byn till Soldattorpet, fyra kilometer från närmaste granne, och byggde egen restaurang med 150 platser. Bara det är lite tokigt. I 14 år har all min tid gått åt till att bygga upp det här och jag tycker vi nått ganska långt. Det här är en positiv sak och min uppgift är att föra fram tron på byarna och deras utvecklingspotential i tider när de bara avfolkas. Man ska inte söka hinder utan lösningar”, säger den valde byfånen. Juryn berömmar Nummela för att han är en innovativ och aktiv person som genomför även omöjliga projekt, och ger beröm för hans folkliga framtoning och personliga stil. Nummela, som är den första västfinländaren som väljs till bydåre, har jordbrukarbakgrund. Tävlingen Finlands byfåne har hållit på i 20 år, vari tio byfånar har ärats. Uppgifterna är från en artikel, skriven av Anders Bergvik, i tidningen Syd-Österbotten (5.7), samt från en kort text (2.7) i Vasabladetets nätupplaga och som finns under adressen <http://www.vasabladet.fi/Story/?linkID=161299>.

Tom Sandström har tilldelats Finlands Hembygdsförbunds gyllene utmärkelse

Finlands Hembygdsförbunds (Suomen Kotiseutuliittos) gyllene utmärkelse har tilldelats verksamhetsledare Tom Sandström på Finlands Svenska Hembygdsförbund. Sandström har fungerat som central person inom det finlandssvenska hembygdsarbetet och bidragit till ett gott samarbete med det finska hembygdsförbundet. Utmärkelsen är alldeles ny, vari Sandström fick nr 3. Nr 2 tilldelades Henrik Axiö, Sveriges Hembygdsförbunds seniorrådgivare, samt tidigare verksamhetsledare. Axiö har sedan år 1993 och ända fram till 2010 varit sekreterare för Nordiska Hembygdsförbundet. Man kan med fog anse att hans roll varit central i utvecklingen av dagens nordiska hembygdssamarbete. Finlands Hembygdsförbund är medlem i Nordiska Hembygdsförbundet. Gyllene utmärkelse nr 1 utdelades till alla dem som i gången tid verkat inom hembygdsarbetet och som man har att tacka för att hembygdsvärdet vuxit till en av landets största folkrörelser. Hembygdsvärdets framtid bygger på den värdegrund som alltid inspirerat generationers arbete med det lokala och det samhällseliga. Utmärkelserna delades ut i Åbo under Finlands Hembygdsförbunds årsmöte 29.7. De riksomfattande hembygd dagarna firades i Åbo och Åboregionen 28-31.7. Uppgifterna är från Finlands Svenska Hembygdsförbunds hemsida som finns under adress <http://www.hembygd.fi>. Se även uttalandet (på finska) från Finlands Hembygdsförbunds årsmöte i Åbo om att det lokala bör tas i beaktande i den regionala utvecklingen, <http://www.kotiseutuliitto.fi/ajankohtaista/liiton-uutiset/uutisarkisto/paikallisuus-otettava-huomioon-alueiden-kehittamisessa>.

Sinikka Torssonen ny gemensam informatör för Leader-grupper i Österbotten

Fil.mag. Sinikka Torssonen är ny gemensam informatör för Österbottens ELY-central (<http://www.ely-centralen.fi/osterbotten>) och Leader-aktionsgrupperna YHYRES-kehittämisyhdistys ry (www.yhyres.fi) respektive Aktion Österbotten rf (www.aktion.fi). Till Torssonens uppgifter hör att informera om möjligheterna med *Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland* och dess verksamhet i landskapet Österbotten. Torssonen har tidigare jobbat bl.a. som informatör på UPM och Diabetesförbundet i Finland och som

journalist på tidningarna Pohjalainen, Savon Sanomat och Helsingin Sanomat. Uppgifterna är från nyhetsbrevet (augusti 2011) för Landsbygds och energienheten vid ELY-centralen i Österbotten, vilket kan läsas i sin helhet under webbadressen <http://ely-pohjanmaa-se.mailpv.net/a/s/13745351-907c95784c35f42cbef98738d4d63551/144494>.

YHYRES och Aktion förverkligar utvecklingsprogram inom ramen för Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland, Aktion i det österbottniska kustområdet Karleby-Kristinestad och YHYRES i Kyrolandet. Österbottens ELY-central verkliggör regional landsbygdsutveckling i hela Österbotten.

Harrström utnämndes till Årets by i svenska Österbotten

Aktion Österbotten rf har tillsammans med Österbottens förbund utsett byn Harrström i Korsnäs kommun till Årets by 2011 i svenska Österbotten. Kungörandet skedde i samband med Kvarnens dag som hölls 3.7 i Harrström. Samtidigt firades att Harrströms ungdoms- och hembygdsförening fyllde 100 år. ”Jag tror att det kommer att bli ännu lättare att få folk att ställa upp för byn efter det här. Dessutom är det trevligt att bli visad uppskattning för allt arbete vi gjort”, sade föreningsordföranden Tomas Hansson om utnämningen. På några år har man åstadkommit mycket på talko. Startskottet för den stora aktiviteten i byn var en enkät som sändes ut via ”Harrströmkanalin” på TV. Man fick ca 200 svar i byn som totalt har 300 invånare. För tillfället har man över hundra personer, indelade i fem grupper, som kan hjälpa till vid ett evenemang per år. Motiveringen till valet av Harrström lyder: ”Harrström är en liten by som präglas av närheten till havet, med en stor naturhamn, simstrand, dagis, affär, bank, bensinstation och vackert kultur- och naturlandskap. Aktivitet, sammanhållning och en god talkoanda resulterar i målinriktat nytänkande och återväxt. Det fokuserade utvecklingsarbetet grundar sig på en byplan som förankrats hos byns invånare. Företagsamheten är naturlig, arbetslösheten är låg och nyfinländare har hittat såväl arbete som bostad för familjen i byn. Harrström är ett utmärkt exempel på hur mycket man kan åstadkomma i en by när man samarbetar”. Förutom äran att bli Årets by, fick Harrström ett stort plakat att ställa ut i byn, samt ett diplom och en väggprydnad. Uppgifterna är från två artiklar, skrivna av Hanna Vilén, i Vasabladet (4.7) respektive Syd-Österbotten (5.7) och finns på bl.a. <http://www.vasabladet.fi/Story/?linkID=161381&highlight=harrstrom>, samt från Harrströms hemsida som finns under adressen <http://www.harrstrom.fi/>. Se även adressen <http://www.vasabladet.fi/Story/?linkID=166313&highlight=harrstrom> som handlar om ett återbesök i Harrström efter 25 år. Vasabladets bypatrull har gjort återbesök i ett antal österbottniska byar från sommaren 1986.

Huvudsyftet med utmärkelsen, som sker på basen av ansökningar från byarna, är att lyfta fram det viktiga och professionella utvecklingsarbete som sker på bynivå i svenska Österbotten. I fjol fick Bennäs by, tionde i ordningen, titeln Årets by i svenska Österbotten. Tidigare har Kortjärvi i Kronoby (2001), Henriksdal i Kristinestad (2002), Sundom i Vasa (2003), Lappfjärd i Kristinestad (2004), Öja i Karleby (2005), Molpe i Korsnäs (2006), Perus i Kristinestad (2007), Småbönders i Kronoby (2008) och Hankmo byar (Västerhankmo och Österhankmo) i Korsholm (2009) utsetts till Årets by.

och Uusikartano i Egentliga Finland

Takorganisationen för landskapets byaverksamhet, Egentliga Finlands Byar rf, har för tionde året i rad utsett Årets by i Egentliga Finland som detta år gick till Uusikartano i Pöytyä, Yläne, bland nio deltagande byar. Ett inspirationspris gick till Merimasku i Nådendal. Med temat *Byarna som kulturskapare* ville föreningen, förutom att fira Åbos kulturhuvudstadsår, påminna om att den levande kulturen på landsbygden är en källa till välmående och trivsel i byarna. I tävlingen beaktades hur väl byn dragit nytta av den lokala kulturen, hur välplanerad satsningen på byns kultur är och hur samarbetet mellan byns olika föreningar och företag

fungerar. Uusikartano har ca 500 invånare och största trumfkorset i tävlingen var Himola Teater, som redan under tre årtionden lockat storpublik till byn, samt Lystmettä aktivitetscentrum, som förutom läktare med tak även omfattar en dansbana, kiosk och bastubyggnad. Byaföreningen och teatern samarbetar intensivt för att man i dessa byggnader kontinuerligt skall kunna skapa levande kultur. Man samarbetar även med de lokala företagen kring olika tillställningar. Byns verksamhet är både långsiktig och välplanerad, mycket tack vare byaplaner i vilka man bl.a. kartlagt byns historia och planerat hur byam miljön skall utvecklas. Traditionerna har man värnat om, men även skapat nya. I Uusikartano har ordet kultur en bred innebörd – teater, dans, musik, sport, byahändelser, utställningar. Det mesta görs med glimten i ögat. I byn finns även andra verksamma föreningar. I stället för ett egentligt hedersomnämmande beslöt man i år att dela ut ett inspirationspris, som alltså gick till Merimasku. De ville med sitt deltagande i tävlingen skapa diskussion kring vilken position en f.d. kommun har och vad som egentligen uppfattas som en by. Merimasku har ca 1 600 invånare och var innan samgången med Nådendal en egen kommun. I Merimasku fungerar nio aktiva föreningar under takorganisationen Merimasku-Seura, och gemensamt arrangerar man olika tillställningar och arbetar för att skydda värdefulla byggnader. Valet av Årets by 2011 utgjorde höjdpunkten på *Landskapets Byverksamhetsdag* 13.8 i Tykö. *Uppgifterna är från Egentliga Finlands Byars pressmeddelande (från 12.8) och finns under webbadressen <http://www.efbyar.fi/?p=450>.*

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet, som utkommer en gång i veckan med Svenska Temagruppen (SveT) inom Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen (YTR) som samarbetspart, sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@studiecentralen.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net . Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@studiecentralen.fi . Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
--